

**Posudek na rigorózní práci:
Patrik Girgler „Kosovská otázka 1981–1999“**

Partik Girgler si pro svou rigorózní práci zvolil téma, zaměřené na studium kosovské otázky, krize a válka v letech 1981–1999. Vzhledem k současnému zvýšenému zájmu o problémy muslimů na Balkáně je pokus o zpracování zvolené tematiky vysoce důležitý a aktuální. Kosovskou válku nelze na jedné straně odtrhnout od albánské otázky v Kosovu, na druhé straně od pokusů Srbska silněji integrovat Kosovo do Jugoslávie zrušením jeho autonomie. Občanská válka v bývalé Jugoslávii zvýraznila etnické a náboženské konflikty a internacionalizace kosovské otázky vedla k radikalizaci albánského odporu a vzniku Kosovské osvobozené armády (UÇK). Neblahým vedlejším důsledkem je vznik organizovaných zločineckých skupin neřídka vedených bývalými prominentními členy UÇK. Vzhledem k celkovému pojetí práce i vzhledem k tomu, že tato problematika nebyla doposud v české produkci zpracována, lze konstatovat, že volba tématu práce byla správná.

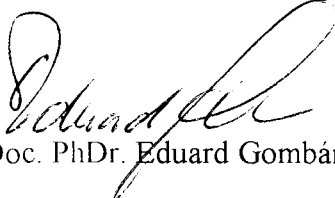
Kolega Girgler se ve své práci neomezil na úzký historický výklad politického vývoje kosovské krize ve zvoleném dvacetiletém období, ale podal ucelenou analýzu kosovských mocenských a klanových struktur. Přitom neopomněl vysvětlit historický vývoj kosovské otázky. Struktura práce se vyznačuje jasnou koncepcí zvoleného tématu, odrážející se v členění jednotlivých kapitol a v celkové vyváženosti a proporčnosti jednotlivých částí práce. Autor se drží hlavní linie výkladu. Již na počátku nutno konstatovat, že rigorózní práce splnila vytčený cíl a zařadila se do kontextu širšího výzkumu soudobé problematiky Balkánu i islámského světa.

V úvodu své práce autor stanovil cíl a metody zpracování tématu a provedl kritický rozbor použitých pramenů a literatury. Definoval kosovskou otázku ve čtyřech rovinách: teritoriální spor o příslušnost území Kosova, etnicko-náboženský aspekt, součást širší albánské otázky a otázka srbské národní jednoty. Autor v zásadě zvolil chronologický přístup zpracování tématu doplněný ve třetí kapitole věcným přístupem v podobě případových studií (*case studies*). Heuristická základna práce je dostatečná a reprezentativní. Prameny jsou především dokumenty obsažené na internetových stránkách doplněné memoáry, literatura obsahuje monografie, sborníky a články. Po formální stránce se práce vyznačuje solidností zpracování. Technická stránka zpracování rigorózní práce je na vysoké úrovni. Zařazení zcela originálních příloh (teritoriální struktura UÇK, biografie prominentních osobností albánského odboje a organizovaného zločinu v Kosovu, teritoriální a klanová struktura organizovaného zločinu v Kosovu po roce 1999) zvyšuje plastičnost výkladu.

K obsahové stránce nemám zásadních připomínek. První kapitola je historickým úvodem k jádru práce, obsahuje etnogenezi Albánců, srbský národní mýtus a politický vývoj Kosova v Osmanské říši, Srbsku a Jugoslávii. Chronologicky navazující druhou kapitolou začíná jádro práce. Autor se v ní podrobně zabývá krizí v letech 1981–1989. Velmi cenná třetí kapitola, nazvaná "Kosovsko-albánský odboj 1990–1997", poněkud vybočuje z chronologického výkladu a rozpadá se do několika věcných témat. První subkapitola se zabývá analýzou struktury albánské rezistence, druhá rozebírá paralelní kosovsko-albánský stát, třetí se věnuje internacionalizaci kosovské otázky v rámci balkánské krize v letech 1990–96, další analyzují regionální dimenzi kosovské otázky (úloha Albánie, Černé Hory, Makedonie a zejména Srbska), poslední sleduje vznik UÇK, přičemž si všímá též vazby na klanové a kriminální struktury včetně způsobu financování rodící se guerillové armády (pašování drog). Úspěch albánské mafie vyplýval z úzké vazby na klany (*fis*), založené na

hierarchii patriarchální rodiny, zvykovém právu a kodexu cti, který eliminoval respekt ke státním zákonům. Čtvrtá kapitola se vrací ke chronologickému výkladu a detailně popisuje kosovskou válku 1997–99, rozdělenou do tří fází: občanská válka 1997–říjen 1998, občanská válka říjen 1998–březen 1999, válka NATO proti Srbsku březen 1999–červen 1999. Stručný závěr práce naznačuje varianty vývoje, přičemž konstatuje, že *"Kosovo je dnes etnicky téměř homogenní a životní zkušenost albánské populace zřejmě vylučuje obnovit soužití se Srbskem. Zůstává však stále ústředním bodem srbského národního mýtu a místem jeho hlavních svatyní."*

Závěrem lze konstatovat, že Partik Girgle ve své rigorózní práci prokázal schopnost samostatné práce, zvládl techniku, metody i metodologii historikovy práce na zadané problematice. Práci považují za velmi přínosnou, a proto ji doporučují ke státní rigorózní zkoušce.

Doc. PhDr. Eduard Gombár, CSc.

V Praze, dne 27. ledna 2006